כָּל הַזְּבָחִים שֶׁקִּבְּלוּ דָּמָן פֶּרֶק שֵׁנִי זְבָחִים לא.

מאי פיגעי לך, הָשְׁתָּא כְּזַיִת וְכְזַיִת הַוָּה לָךְ לְמֵימַר כְּלָלָא, מִלְּמָא סְתָמֵי מִתְּקִיף חֲלָא כְּזַיִת כְּזַיִת לִקְרָטָא, הָא כְּזַיִת וְכְזַיִת כְּלָלָא, כְּזַיִת לְמָחָר בַּחוּץ מִיבַּעְיָא לָךְ. וּבַעְיָין מִיפְּשֵׁיט, דְּבַעְיָנָן לְעִיל ׳כְּזַיִת כְּזַיִת׳ תְּנַן מוֹ ׳כְּזַיִת וְכְזַיִת׳ תְּנַן, ס״מ דְּ׳כְּזַיִת וְכְזַיִת׳ תְּנַן. וּמְהַכָּא קָמְרִינָן בַּגְּמָרָא דְּקָאוֹמֵר לַתַּנָּאִי בְּקִדּוּשִׁין (דף מז.) וּבַגְּמָרָא דְּשִׁבּוּעוֹת הַסַּפְקוֹן (שבועות לח.) רַבִּי הִיא, דְּאָמַר לָא שָׁנָא כְּזַיִת כְּזַיִת לָא שָׁנָא כְּזַיִת וְכְזַיִת לָא שָׁנָא לִקְרָטָא הָוֵי: לִישָׁנָא מַחֲרִינָא לָא שָׁנָא כְּזַיִת כְּזַיִת לָא שָׁנָא לִקְרָטָא הָוֵי: [לָא] גְּרִסִינָן: וַיִּקַּח כְּיָשֵׁן (פ) פִּיגּוּל. כֵּיוָן שֶׁמְּלָא חֲצִי זַיִת רִאשׁוֹן[ז] חֲצִי זַיִת מַחֲרוֹן שֶׁהוּא מִיעוּט, נֶיעוּר מִשָּׁנוּ וּמִבַּטּוּלוֹ שֶׁנִּטְּרָף עִם חוּץ לִמְקוֹמוֹ לִפְסוֹל וְלֹא לִפְגֹּל, וְחוֹזֵר מִטְּרָף[ח] עִם זֶה לִפְגֹּל, וּבָטֵל לוֹ חֲצִי זַיִת דְּחוּץ לִמְקוֹמוֹ מִלְּהוֹצִיא מִידֵי פִּיגּוּל, דְּאֵין חֲצִי זַיִת מוֹעִיל בִּמְקוֹם כְּזַיִת, וְלֹא נִטְּרְפוּ עִם חֲצִי זַיִת מוֹעִיל בִּמְקוֹם כְּזַיִת, וְלֹא נִטְּרְפוּ עִם חֲצִי זַיִת לִפְסוֹל וְלֹא לִפְגֹּל, וְחוֹזֵר וְיִפְרַד מִמֶּנּוּ: עֵירוּב מַחֲשֹׁבוֹת הָוֵי. מִכֵּיוָן שֶׁנִּטְּרָף שׁוּב לֹא יָרַד[ט]: רִאשׁוֹן. הַפַּעֲרוּרָה הַזֹּאת תּוֹרַת רִאשׁוֹן עָלָיו לַעֲשׂוֹת מַעֲנוּ שֶׁמִּי, דְּהָא אִיכָּא שִׁיעוּרָא דִּרְאשׁוֹן בְּגַוָּויְהוּ לִיתֵּן טוּמְאָה: הַחֵלֶק זֶה שֵׁנִי וְזֶה שֵׁנִי. שֶׁהֲרֵי בְּכָל אֶחָד מֵהֶן שִׁעוּר דִּרְאשׁוֹן וְאַחֵר שֵׁנִי, וּתְנַן לְקַמָּן בְּשֶׁמַּעְמִיד ״רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי מִצְטָרְפִין לְטַמֵּא בְּגֶפֶל שֶׁבְּשָׁנִים״: הָא חָזַר וְיֵרָדֵן רִאשׁוֹן. כְּדִמְסַיֵּים וְאָזֵיל מִגּוּפָא דְּמַתְנִיתִין, אֶלָּא מִשֶּׁכְּשֵׁל וְעָלָה אֶחָד מִיעוּט נֶיעוּר מִעַפּוּרוּף דְּשֶׁאֵינוֹ מִיעוּט: נָפַל זֶה בְּעַצְמוֹ וְזֶה בְּעַצְמוֹ. כְּשֶׁנִּסְתַּלֵּק הָרִאשׁוֹן נָפַל חֲצִי זַיִת עָלָיו: פְּסָלָהּ. וְלֹא טְיוּמְלָהּ לֵיעָשׂוֹת שֶׁנִּיָּה, שֶׁכְּשֶׁנָּפַל אֶחָד לֹא הָיָה בּוֹ כְּזַיִת הָרִאשׁוֹן, וּכְשֶׁנָּפַל חֲצִי זַיִת כְּזַיִת הָרִאשׁוֹן, וְנִמְצָא הָרִאשׁוֹן נָפַל בְּשֶׁנֵּי חֲצָאִין: נָפַל שְׁנֵי חֲצָאִין שֶׁנִּיָּה. אֲבָל הָבָא. מִעִיקָּרָא חֲצִי זַיִת פִּגּוּל וַחֲצִי זַיִת פָּסוּל לֹא נִקְרָא שֶׁם פִּגּוּל עָלָיו, כִּי אִם שֶׁם פָּסוּל, הִלְכָּךְ כִּי הָדַר חֲצִי זַיִת פָּסוּל לִמֵּיסַר שֶׁם פָּסוּל לֹא פָּקַע שֶׁם פָּסוּל עָלָיו, [זַיִת] דִּזְמַן לָא פָּקַע שֶׁם פָּסוּל לִמֵּיסַר שֶׁם פִּגּוּל: ה״מ[י] ״הָאוֹכֵל חֲצִי חֲצִי בֵּיצָה שֶׁנִּטְמְאָה בְּאֶחָד בְּאֶחָד מִטְּרָפִין לְטַמֵּא בְּגֶפֶל שֶׁבְּשָׁנִים״. אִם נָגַע בִּתְרוּמָה, פְּסָלָהּ וְלֹא טִמְּאָה, דְּלֵיכָא כַּשִּׁעוּר מִן הָרִאשׁוֹן: מַאי לָאו. אֲפִילּוּ חָזַר וְהִשְׁלִים מְאוֹכֶל רִאשׁוֹן אַחַר עַל זֶה עַד שֶׁהָיָה בּוֹ כְּבֵיצָה אוֹכֶל רִאשׁוֹן[יא] אֲפִילּוּ עוֹד רִאשׁוֹן, הוֹאִיל וְלֹא הָיָה בּוֹ מְעוֹלָם שִׁעוּר קוֹדֶם שֶׁנִּטְעֲרָב עִם אוֹכֶל שֵׁנִי, אַלְמָא כִּי לָא הַוָּה שִׁיעוּרָא מֵעִיקָּרָא אֵין חוֹזֵר וְנֶיעוּר. וְאִ״תּ, אִי (ג) בְּלָא הַוָּה שִׁיעוּרָא מֵעִיקָּרָא, הַיְינוּ קִיבֵּל טוּמְאָה מֵאַב הַטּוּמְאָה מִתְּמִיהָנוּ; תִּשְׁוּבָה לְדִבְרֶיךָ, שֶׁהָאוֹכֶל מִקַּבֵּל טוּמְאָה בְּכָל שֶׁהוּא, אֲבָל לְטַמֵּא אֲחֵרִים צָרִיךְ כְּבֵיצָה. וּבְרֵייתָא שְׁלִימָה[יב] בְּמ״כ[יג], ׳כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא מִכָּל הָאֹכֶל׳, מְלַמֵּד שֶׁמִּטַּמֵּא בְּכָל שֶׁהוּא, יָכוֹל יִטְמָא אֲחֵרִים בְּכָל שֶׁהוּא, מ״ל ׳אֲשֶׁר יֵאָכֵל׳, דְּהַיְינוּ כְּבֵיצָה, כְּדִילְפִינָן בְּפ״ח דְּיוֹמָא (דף פ.) ׳אוֹכֶל מַגֵּפָה בְּגֹת אֲחֵרֶת, וְשִׁיעֲרוּ חֲכָמִים אֵין בַּיִת בְּגַלְעֵד מַחֲזִיק יוֹתֵר מִכְּבֵיצַת תַּרְנְגוֹלֶת׳: ה״ג בְּדָבָר דִּימִי חֲצִי זַיִת חוּץ לִמְקוֹמוֹ וַחֲצִי זַיִת חוּץ לִזְמַנּוֹ וַחֲצִי זַיִת חוּץ לִמְקוֹמוֹ וַחֲצִי זַיִת חוּץ לִזְמַנּוֹ, תָּנֵי בַּר קַפְּרָא פִּיגּוּל, אֵין חֲצִי זַיִת מוֹעִיל בִּמְקוֹם כְּזַיִת. כִּי אֲתָא רָבִין אָמַר, חֲצִי זַיִת חוּץ לִזְמַנּוֹ וַחֲצִי זַיִת חוּץ לִמְקוֹמוֹ, תָּנֵי בַּר קַפְּרָא פִּיגּוּל, אֵין חֲצִי זַיִת מוֹעִיל בִּמְקוֹם כְּזַיִת. רַב אַשִּׁי מַתְנִי הָכִי, [יא]חֲצִי זַיִת חוּץ לִזְמַנּוֹ וּכְזַיִת חֲצִי חוּץ לִמְקוֹמוֹ וְחֲצִי חוּץ לִזְמַנּוֹ, תָּנֵי בַּר קַפְּרָא פִּיגּוּל, אֵין חֲצִי זַיִת מוֹעִיל בִּמְקוֹם כְּזַיִת. אָמַר רַבִּי יַנַּאי, [יב]חִישֵׁב שֶׁיֹּאכְלוּהוּ כְּלָבִים לְמָחָר, פִּיגּוּל, דִּכְתִיב [יג]׳וְאֶת אֶזְבֵּל יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים בְּחֵלֶק יִזְרְעֶאל׳. מַתְקִיף לָהּ רַבִּי אַמִּי, אֶלָּא מֵעַתָּה, [יד]חִישֵׁב שֶׁתֹּאכְלֶהוּ אֵשׁ לְמָחָר, דִּכְתִיב [יג]׳וְתֹאכְלֶהוּ אֵשׁ לֹא נוּפַח׳, הָכִי נַמִּי דְּפִיגּוּל; וְכִי תֵּימָא הָכִי נַמִּי, וְהָתְנַן, לֶאֱכוֹל כַּחֲצִי זַיִת וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת, כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין. [טו]אִי דְּאַפְּקָהּ בִּלְשׁוֹן אֲכִילָה הָכִי נַמִּי, הָכָא בְּמַאי עָסְקִינָן דְּאַפְּקָהּ בִּלְשׁוֹן הַקְטָרָה, דִּלְשׁוֹן אֲכִילָה לְחוּד וּלְשׁוֹן הַקְטָרָה לְחוּד. בְּעֵי רַב אַשִּׁי[טז], חִישֵׁב לֶאֱכוֹל כְּזַיִת בִּשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם מַהוּ, בְּתַר מַחֲשָׁבָה אָזְלִינָן דְּאִיכָּא[יז] שִׁעוּרָא, אוֹ בְּתַר אוֹכְלִין אָזְלִינָן וְלֵיכָּא שִׁעוּרָא. אָמַר אַבָּיֵי, תָּא שְׁמַע, לֶאֱכוֹל כַּחֲצִי זַיִת וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת, כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין;

הָא

וַיִּקַּח כְּיָשֵׁן הַפִּיגּוּל. לָא שֶׁיֵּשׁ כָּלָא ׳מְלָא מִן מִינוֹ וְנֶיעוּר׳[יח]: עֵירוּב מַחֲשָׁבוֹת הָוֵי. שֶׁאֵין הַפָּסוּל מִנַּיְיהוּ הַפִּיגּוּל לִיפְרַד מֵעָלָיו: הָא חָזַר וְיֵרָדֵן רִאשׁוֹן הָוֵי. תִּימְהָא, מָה עִנְיָן זֶה אֵצֶל זֶה, דְּגַבֵּי קָרְבָּן מַחֲשָׁבוֹת הָוֵי, אֶלָּא מֵשֶׁם דְּאִין לוֹ כֹּחַ לְטוּמְאוֹת בְּכִפְרֵי עַצְמוֹ, הִלְכָּךְ כְּשֶׁיִּצְטָרֵף עִמּוֹ מַיְנֵי בֵּיצָה רִאשׁוֹן לְמָה לֹא יְהֵא רִאשׁוֹן: נָפְלוּ שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד עֲשָׂאוּהוּ שְׁנִיָּה. לְמ״ד[כ] יֵשׁ נוֹגֵעַ מוֹזֵר[כא] וְנוֹגֵעַ: הָתָם אִיבָּא שִׁיעוּרָא. פִּיגֵּל בְּקִנּוּחָרָס, מִעִיקָּרָא שִׁעוּר שֶׁלָּם הָוֵי וְנִמְלַךְ, וְלְבָסוֹף חָזַר וְעָרְבוּ עָלָיו, אֲבָל הָכָא מִעִיקָּרָא שֶׁם פִּיגּוּל עָלָיו, וְחֲצִי זַיִת פָּסוּל לֹא נִקְרָא שֶׁם פִּיגּוּל עָלָיו, כִּי אִם שֶׁם פָּסוּל, הִלְכָּךְ כִּי הָדַר חֲצִי זַיִת דִּזְמַן לָא פָּקַע שֶׁם פָּסוּל לִמֵּיסַר שֶׁם פִּיגּוּל. וּלְפִירוּשׁ זֶה הָוֵה לֵיהּ לְמֵימַר ׳תָּסָם הָוֵה בֵּיהּ שִׁעוּרָא, הָכָא לָא הָוֵה בֵּיהּ שִׁעוּרָא׳. וּמִפְּנֵי רש״מ, [כב] ׳אִיכָּא שִׁעוּרָא׳, שֶׁיֵּשׁ מִן הַשַּׁיָּיר כַּשִּׁעוּר, לְפִיכָךְ מַנִּיחַ לוֹ לָרִאשׁוֹן לְהִפָּרֵד מֵעָלָיו, וְהַלְּאָה[כג] לוֹ לְהִתְחַבֵּר מֵאֵצֶל רִאשׁוֹן מַחֵר, ׳הָכָא לֵיכָּא שִׁעוּרָא׳ מִן הַפָּסוּל, וְאִין מַנִּיחַ לוֹ לַפִּיגּוּל לְהִפָּרֵד מֵעָלָיו:

[כד]אָמַר רַב הַמְנוּנָא, מִנָּא אֲמִינָא לֵהּ, דְּתָנַן, הָאוֹכֵל שֶׁנִּטְמָא בְּאַב הַטּוּמְאָה שֶׁהָיָה בּוֹ כְּבֵיצָה וְשֶׁנִּטְמָא בְּוֶלֶד הַטּוּמְאָה שֶׁהָיָה בּוֹ כְּמוֹ כֵן כְּבֵיצָה מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. אִם יֵשׁ חֲצִי בֵּיצָה מִן רִאשׁוֹן וְחֲצִי בֵּיצָה מִן הַשֵּׁנִי, מִעָטְרִפִין לְטַמֵּא בְּגֶפֶל שֶׁבְּשָׁנִים. מַאי לָאו אע״ג דַּהֲדַר מַלְיֵיהּ, שֶׁלָּקַח מִן רִאשׁוֹן וְשֶׁם עָלָיו, אֲלַמָּא כֵּיוָן דְּלֵיכָא שִׁיעוּרָא מִן הַשֵּׁנִי אֵין מַנִּיחַ לוֹ לָרִאשׁוֹן לְהִפָּרֵד מֵעָלָיו לֵילֵךְ לוֹ אֵצֶל הָרִאשׁוֹן חֲבִירוֹ וְדַחִי דְּלֵא הַדַּר מַלְיֵיהּ. (לשון הר״פ ז״ל):

כי אתא רב דימי כו׳. כרב המנונא ס״ל מיהו הכא דהוו תני דדמי גבי אהדדי מצטרפין דלא אמרינן מכי חשיב אחתי זית זמן קמא מצטרף בהדי חצי זית אחר (למקומו) שקדמו דכתיב (ויקרא ז יח) יהיה מלמד שמצטרף (לעיל כט). דה״מ כי ליכא זמן בהדיה לאצטרופי. ורבין אמר דלאו להכי תני בר קפרא דגם בענין זה אינו חוזר ונישור (ד״כיון שהפסול נקבע בחצי זית דזמן קמא אלא להכי תני חצי זית אחר לזמנו (וחצי זית אחר לזמנו) וחצי זית אחר למקומו כו׳. (מהר״פ ז״ל):

חישב שיאכלוהו כלבים כו׳. וא״ת והלא בפ׳ כל הפסולים (לקמן לו:) (כו׳) [אמרינן דחישב שיאכלוהו טמאים לא הוי פיגול]. וי״ל דשאני טמאים שפוסלים קודם אכילה בנגעים[כה] ואע״פ שיכול חבירו לתוחבו בבית הבליעה שלו אין דרך אכילה בכך. ורש״א פ׳ דלקמן אינו בא רק לדחות ראייתו של רבא שהביא לרב חסדא אבל דברי רב חסדא לא נדחו. ועוד דשיאכלוהו טמאים אין זה בידו הלכך לא הויא מחשבה והוי כאילו לא אמר כלום אבל אכילת כלבים הויא בידו. (מהר״פ ז״ל):

אלא מעתה חישב כו׳. פ״ה דאף הא דיהיט הוא לו להיות פיגול כו׳ אבל תימה דגבי מזבח נמי אכשחן אכילה דכתיב בפיגול גופיה (ויקרא ז ח) ואם האכל כו׳ עד (והקטרה) מצטרפין (הבונה לדברי התוס׳ ד״ה דכתיב) ואפ׳ כי מפקה להקטרה בלשון אכילה (דהא) [דלא] מקרייא אכילה לפי שאין אכילה לגבוה אלא אכילת אש אבל השתא [אמאי] אין מצטרפין. דהא גם הקטרה לא פקע ממנה שם אכילת אש כמו בהדיוט ומשני דהיינו [טעמא] לפי שהלשון חלוק דהקטרת אש לא שמה אכילה. (מהר״פ ז״ל):

אי דאפקה בלשון אכילה הכי נמי. דהוי פיגול ומצטרף. הב״ע כלומר מתניתין דאין אכילה והקטרה מצטרפין מיירי דאפקה בלשון כו׳. (גליון):

רש״י ד״ה ח״ג. בולד הטומאה. כלומר וחצי ביצה נגע בולד הטומאה. (גליון):

מסורת הש״ס עם הוספות

א) טהרות פ״ז מ״ה, ג) ג״ז סס, ה) ג״ז שם בתחילת המשנה מעילה יח:, ד) שמיני פ״ט ה״א, ט) חולין קכד:, ו) בכורות כב., ז) [לקמן לו: ד״ה שיאכלוהו כו׳, כתבו הטעם ע״ש], מ) ויקרא כה ד, ע) [עיין תוס׳ מנחות יז: ד״ה לגמ׳ שגג וכו׳ תשובה רכ מהגיונ״ל דסכת].

הגהות הב״ח

(פ) רש״י ד״ה ויקן כיסן הפיגול וכו׳ ומכטלו לצירוף שמצרף[מ] וכו׳ ותחת ומצרף: (ג) ד״ה לגמא וכו׳ וז״ל מי דלא[נ] וכו׳ בתוכו: (ג) ד״ה ה״ג וכו׳ מלמד שמצטרפין הייגו דוקא[נא] היכא:

תורה אור השלם

א) וַיִּקַּח כֶּשֶׂף אַדְנִי בְּגִבּוֹר מַתְרוֹנֵנוּ מֵיָּיִן: [תהלים עח, סה]

ב) וְאֶת אֵזֶבֹל יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים בְּחֵלֶק יִזְרְעֶאל וְאֵין קֹבֵר וַיִּפְתַּח הַדֶּלֶת וַיָּנָס: [מלכים ב׳ ט, י]

ג) כָּל חֶשֶׁךְ טְמוּן לְצְפוּנָיו תֻּאָכְלֵהוּ אֵשׁ לֹא נֻפַּח יֵרַע שָׂרִיד בְּאָהֳלוֹ: [איוב כ, כו]

ליקוטי רש״י

האוכל שנטמא באב הטומאה וכו׳. דהוא ולד [דטומאה דהייגו] דאמרינן באב הטומאה. (מעילה יז:). כגון ע״י שרץ ונגלה ושכבת זרע ועל ידי זב ומעיינותיו ומדלכם ועל ידי נדה ומעיינותיו ומדלכם וע״י טמא מת (פסחים כ:). ושנטמא בולד הטומאה. דהוא שני. מצטרפין זה עם זה לטמא בקל שבשניהם. דהייגו שני ומצטרפין יחד לעשות שלישי כדרך שהשלי עושה דהוא קל שבשניהן אלו לא מצטרפין לתכי שישו שני כמו ראשון שעושה שני לא״כ הייגו ממוד שבשניהן [מעילה שם]. לאכול כחצי זית ולהקטיר בחצי זית. דפיגום חוץ לזמנו או חוץ למקומו. כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין. לפוקמו הכהן ליכא שיעורא והכא ליכא שיעורא [לעיל כט:].

הגהות וציונים

(ז) בה״ז מ״ז והצ״ן מקיימו (גליון): (ח) בס״ש ״בכזית״ (ש״מ): (ג) זה לעצמו וזה לעצמו (ש״מ): (ד) במשנה הגיזסא בקל (גליון מעילה יז:): (ט) צ״ל רב אסי (גליון). ש״מ וכתבי יד רבא: (י) והא איכא (ש״מ): (יז) חצי זית הראשון את חצי זית האחרון (ש״מ): (יח) ומצטרף (שמב״ר, וכצ״ל בב״ח): (יט) לא יעור (ש״מ): (כ) מעיקרא שיעור שלם (ש״מ): (כא) עי׳ השלמות: (כב) אוכל ראשון קאמר דאינו נעשה עוד (ש״מ): (כג) שלימה היא בת״כ (ש״מ): (כד) דאמרן (ש״מ): (כה) ואיצטרוף בהדיה (ש״מ): (כו) דהאכילה (ש״מ): (כז) דגבוה (ש״מ): (כח) ונישור דמחשבות הויין (ש״מ): (כט) ותחור (ש״מ): (ל) התם איכא שיעורא (ש״מ): (לא) ולילך (ש״מ): (לב) הד״א בדפו״י: (לג) וחזרה (ש״מ): (לד) דאין מניחו להפרד ממנו (ש״מ): (לה) הא דלא מייתי ראיה מקרא דולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול דהא פשיטא ליה דשייכא אכילה גבי בהמה (ש״מ): (לו) דסד״א דגבי כלבים לאו אכילה היא (ש״מ): (לז) ומכל (ש״מ): (לח) נראה דצ״ל מייתי שפיר דמאי לאו אע״ג דהדר מלייה וכו׳ השני כיון דליכא בשני שיעורא אין מניחו לחבר (גליון): (לט) וכן תי׳ התוס׳ לקמן דף לו ע״ב ד״ה שיאכלוהו (גליון): (מ) וכן בש״ס ״בדלא״: (מא) וכן בש״מ ״הני מילי״:

מסכת טהרות

פרק ו׳ המשך משנה ו׳

אָמַר רַבִּי אֱלִעֶזֶר, לֹא הַזְּכָרוּ שֶׁבִּילֵי בֵית גִּלְגּוּל, אֶלָּא שֶׁהֵם רְשׁוּת הַיָּחִיד לְבַדּוֹ וּלְבַדָּהּ. הַשְּׁבִילִים הַמְפַלְּשִׁים לְבוֹרוֹת וּלְשִׁיחִים וּלְמְעָרוֹת וּלְגִנָּתוֹת, רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת וּרְשׁוּת הָרַבִּים לְטֻמְאָה:

עין משפט נר מצוה

קכה א מיי׳ פט״ז מהלכות פסה״מ הלכה ד:
קכו ב ג מיי׳ פ״ד מהלכות עומר״מ הלכה יג:
קכז ד מיי׳ שם הלכה יג:
קכח ה מיי׳ פט״ז מהלכות פסה״מ הלכה ד:
קכט ו ז ח מיי׳ פי״ד מהלכות פסה״מ הלכה י:

שיטה מקובצת

גמרא מאי לאו אע״ג דהדר מלייה. פ״ה (ד״ה לטמא) לפי שיטתו אפי׳ כו׳. אבל קשה לר״ת על הא דפ׳ האוכלים מקבלים טומאה בכל שהוא מהא דאמרינן באהלות (פי״ג מ״ה) אלו ממעטין בחלון וחשיב פחות מכביצה אוכלים ואי מקבלים טומאה היאך חורצין (דקיי״ל) [דהא קיי״ל] (ב״ב יט:) דכל דבר המקבל טומאה אינו חוצץ בפני הטומאה. ולפירושו (ע״י תוס׳ ד״ה התם) ניחא דלעולם היו בו כשיעור מעיקרא [בשעה] שנטמא באב הטומאה [אלא] שחלקן ועירבן עד חצי ביצה ומ״מ מייתי שפיר דכי הדר[מא] מלייה שלקח חצי ביצה מן הראשון ושם עם השני דליכא שיעורא כיון דהשני אין מניחו לראשון להפרד ממנו ולילך לו אצל הראשון חבירו ודחי דלא הדר מלייה. (לשון הר״פ ז״ל):

כי אתא רב דימי כו׳. כרב המנונא ס״ל מיהו הכא דהוו תני דדמי גבי אהדדי מצטרפין ולא אמרינן מכי חשיב אחתי זית זמן קמא מצטרף בהדי חצי זית אחר (למקומו) שקדמו דכתיב (ויקרא ז יח) יהיה מלמד שמצטרף (לעיל כט). דה״מ כי ליכא זמן בהדיה לאצטרופי. ורבין אמר דלאו להכי תני בר קפרא דגם בענין זה אינו חוזר ונישור (ד״כיון שהפסול נקבע בחצי זית דזמן קמא אלא להכי תני חצי זית חוץ לזמנו (וחצי זית חוץ לזמנו) וחצי זית חוץ למקומו כו׳. (מהר״פ ז״ל):

חישב שיאכלוהו כלבים כו׳. וא״ת והלא בפ׳ כל הפסולים (לקמן לו:) (כו׳) [אמרינן דחישב שיאכלוהו טמאים לא הוי פיגול]. וי״ל דשאני טמאים שפוסלים קודם אכילה בנגעים[מא] ואע״פ שיכול חבירו לתוחבו בבית הבליעה שלו אין דרך אכילה בכך. ורש״א פ׳ דלקמן אינו בא רק לדחות ראייתו של רבא שהביא לרב חסדא אבל דברי רב חסדא לא נדחו. ועוד דשיאכלוהו טמאים אין זה בידו הלכך לא הויא מחשבה והוי כאילו לא אמר כלום אבל אכילת כלבים הויא בידו. (מהר״פ ז״ל):

אלא מעתה חישב כו׳. פ״ה דאף הא דיהיט הוא לו להיות פיגול כו׳ אבל תימה דגבי מזבח נמי אכשחן אכילה דכתיב בפיגול גופיה (ויקרא ז ח) ואם האכל כו׳ עד (והקטרה) מצטרפין (הבונה לדברי התוס׳ ד״ה דכתיב) ואפ׳ כי מפקה להקטרה בלשון אכילה (דהא) [דלא] מקרייא אכילה לפי שאין אכילה לגבוה אלא אכילת אש אבל השתא [אמאי] אין מצטרפין. דהא גם הקטרה לא פקע ממנה שם אכילת אש כמו בהדיוט ומשני דהיינו [טעמא] לפי שהלשון חלוק דהקטרת אש לא שמה אכילה. (מהר״פ ז״ל):

אי דאפקה בלשון אכילה הכי נמי. דהוי פיגול ומצטרף. הב״ע כלומר מתניתין דאין אכילה והקטרה מצטרפין מיירי דאפקה בלשון כו׳. (גליון):